

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
http://www.um.dk

Enhed
Fiskeripolitisk kontor

Dato
20. august 2018

Referat af møde i Dialogforum for Natura 2000 og Havstrategi

Afholdt onsdag den 20. juni 2018

Mødedeltagere:

Selskab for Bevarelse af Havpattedyr:	Birgith Sloth
WWF:	Thomas Kirk Sørensen
DN:	Therese Nissen
Danmarks Jægerforbund:	Jens Pedersen
DAFF:	Kaj Poulsen
BSAC:	Sally Clink
DFPO:	Ole Lundberg og Henrik Lund
FSK:	Iben Rathje
DCE:	Karsten Dahl og Signe Svegaard
DTU Aqua:	Finn Larsen og Jeppe Olsen
MST:	Anne-Grethe Underlien Pedersen
MFVM:	Marie-Louise Krawack
Fiskeristyrelsen:	Mikkel Friberg
Fiskeripolitisk Kontor:	Anja Gadgård Boye, Martin Andersen og Pernille Birkenborg Jensen (ref.)

Dagsorden:

1. Velkomst v/Fiskeripolitisk Kontor
2. Status vedr. Natura 2000 og fiskeri v/ Fiskeripolitisk Kontor
 - a) Nationale forslag N2000 fiskerireguleringsforslag
 - i) Status på gennemført regulering
 - ii) Kommende forslag
 - Områder med udenlandske fiskeriaktiviteter
 - Kystnære områder kun med danske fiskeriaktiviteter
 - b) Arbejdet med Natura 2000 i forhold til andre lande
 - Orientering om proces for inddragelse af DK i andre medlemslandes forslag til fiskeriregulering
 - Status på regionale forhandlinger ift. forslag i proces i andre medlemslande
3. Status om forslag til fiskeriregulering i Kattegat i medfør af hhv. Havstrategidirektivet og Habitatdirektivet v/ Fiskeripolitisk Kontor
4. Eventuelt.

Punkt 1: Velkomst

Anja Boye bød velkommen og der var en kort bordrunde. Der er flere nye medlemmer – bl.a. fra Fiskeristyrelsen og MFVM.

Den fremsendte dagsorden blev præsenteret. Fokus for dagens møde var en orientering om status på både nationale og internationale Natura 2000- og Havstrategiforslag.

Punkt 2: Status vedr. Natura 2000 og fiskeri

Nationale forslag N2000 fiskerireguleringsforslag

i) Status på gennemført regulering

Anja Boye orienterede om den seneste indførte fiskeriregulering i 10 kystnære Natura 2000 områder, hvor der kun forekommer dansk fiskeri. De 10 områder blev indskrevet i Natura 2000 bekendtgørelsen (Bek. nr. 1389 af 03/12/2017), som trådte i kraft 1. januar 2018.

De 10 Natura 2000 områder er: Horsens Fjord, Nakskov Fjord, Præstø Fjord, Smålandsfarvandet, Hesselø, Stavns Fjord, Lillebælt, Hirsholmene, Sydfynske Øhav, og Stevns Rev.

Se bilag A for kort.

Der er endvidere tilføjet 5 Natura 2000 områder til bekendtgørelsen, som i forvejen er reguleret i delegeret retsakt (andre medlemslande må udøve fiskeri i områderne). De 5 områder er: Hertha´s Flak, Læsø Trindel og Tønneberg Banke, Havet omkring Nordre Rønner, Store Middelgrund og Strandenge på Læsø og havet syd herfor. De 5 områder er blevet tilføjet bekendtgørelsen, idet delegerede retsakter kun kan begrænse erhvervsmæssigt fiskeri. Nu begrænses rekreativt fiskeri også i de 5 områder af hensyn til beskyttelse af de kortlagte boblerev i områderne.

Natura 2000 området Hirsholmene, hvor kun danske fiskere må udøve fiskeri, er også et område, hvor der er indført totalt fiskeriforbud ved de kortlagte boblerev.

Der er taget udgangspunkt i den videnskabelige rådgivning på 6 x vanddybden. Der er indført områdespecifikke bufferzoner i disse områder, da vanddybden er lav.

Den mindste bufferzone er 100 m.

Kommende forslag - nationalt

Anja Boye oplyste, at der udestår beskyttelse af kortlagte rev i 4 Natura 2000 områder, hvor der kun er tilladt dansk fiskeri: Fyns Hoved, Æbelø, Havet mellem Romsø og Hindsholm, og Knudegrund. Disse områder vil blive indskrevet i bekendtgørelsen, som forventes sendt i høring i løbet af 3. kvartal 2018 med en ikrafttræden pr. 1. januar 2019.

Se bilag A for kort.

Områder med udenlandske fiskeriaktiviteter

Anja Boye oplyste, at status for dette spor er at der kun udestår beskyttelse af rev i 5 Natura 2000 områder, beliggende i Nordsøen, hvor det er tilladt for andre medlemslande at udøve fiskeri.

De 5 områder er: Store Rev, Gule Rev, Jyske Rev, Thyborøn stenvolde og Lønstrup Rødgrund.

Se bilag B for kort.

Da områderne er store og med mange fiskeriinteresser involveret, forventes processen at tage længere tid end de forrige processer, hvor DK har været initierende medlemsland. Alene indhentning af fiskeridata fra andre

lande har været en udfordring. Status herpå er, at de nødvendige fiskeridata er modtaget, fra hhv. DE, SE, UK, NL og BE.

I 2017 afholdte den daværende Fiskeristyrelse en workshop, hvor NSAC, medlemsstater og andre interessenter med interesse for revbeskyttelse deltog. Workshoppen skulle ses som opstart på processen for formulering af nødvendig fiskeriregulering for Nordsø-områderne. Der har siden været afholdt flere møder med det danske fiskerierhverv for at drøfte områderne og dansk fiskeri. Der er særligt fokus på, om det er muligt at tilpasse bufferzonerne omkring revene, så de i visse tilfælde kan være lidt mindre samtidig med at der sikres den nødvendige beskyttelse, uden at det giver risiko for at redskaberne kommer i kontakt med revene. Der skal være en balance mellem beskyttelses- og benyttelseshensyn.

Det er Udenrigsministeriets forventning, at få klarhed over bufferzonerne umiddelbart efter sommerferien, og at den regionale dialog med Nordsølandene kan igangsættes primo 2019.

Henrik Lund (DFPO) supplerede, at de danske trawlere fisker tæt på revene, men ikke på revene som bl.a. de belgiske fartøjer i områderne gør. De belgiske fartøjer fisker med redskaber, som målrettet kan gå på revene, hvilket er u hensigtsmæssigt. Hvis de planlagte bufferzoner bliver for store, vil de gode fiskepladser forsvinde da disse netop findes langs skrænterne ved revene.

Anja Boye opsummerede kort, at dansk fokus indtil nu har været på beskyttelse af kortlagte rev (stenrev og boblerev). Dette fokus fortsætter indtil alle kortlagte rev er beskyttet. Når MFVM's arbejde med biogene rev er afsluttet, vil verificerede rev blive beskyttet efter samme principper ift. trawlfiskeri samt muslingefiskeri.

Der har samtidigt været fokus på indsamling af data og viden om bifangst af havfugle og marsvin, et arbejde som har været sat lidt i bero pga. ressortflytningen.

Mht. marsvin, har Udenrigsministeriet tidligere informeret omkring udarbejdelsen af en national strategi for forvaltning og beskyttelse af marsvin i dansk farvand, som også fremgår af naturplanerne. Strategien vil bl.a. omfatte en kortlægning af risikofaktorer og mulige begrænsninger i relation til fiskeriaktiviteter.

Processen for udarbejdelse af strategien forventes genstartet i løbet af efteråret, hvor planen stadig er, at strategien kan træde i kraft i 2020.

Derudover forventer Udenrigsministeriet, at afrapportere på RFO 812/2004 (ang. utilsigtet bifangst af havpattedyr) omkring sommerferien. Når afrapporteringen er sendt, vil den være tilgængelig på Fiskeristyrelsens hjemmeside.

c) **Arbejdet med Natura 2000 i forhold til andre lande**

Orientering om status på regionale forhandlinger ift. forslag i proces i andre medlemslande

Sverige

Martin Andersen orienterede om status for svensk reguleringsforslag, som Sverige har fremsat i januar 2018, som omhandler forslag om regulering i en række Natura 2000 områder i Kattegat (Store Middelgrund, Röde Bank, Morups bank, Lilla Middelgrund og Fladen).

Sverige lægger i deres forslag op til at opdele hvert af de nævnte Natura 2000 områder i to dele: en del hvor alt fiskeri forbydes, herunder også rekreativt fiskeri - og en del hvor kun fiskeri med tejner, lette håndredskaber, samt pelagisk flydetrawl vil være tilladt. Dette vil reelt betyde, at stort set alt dansk fiskeri forbydes i disse områder.

Sverige begrundes forslagene med hensyn til havbunden, samt for at undgå bifangster af havfugle og marsvin. Sverige kombinerer i deres forslag Natura 2000 områderne med OSPAR og HELCOM udpegninger. Danmark har siden januar 2018 drøftet forslagene med det danske fiskerierhverv, samt på møder med Sverige og de øvrige involverede medlemslande, som i dette tilfælde er Tyskland samt EU Kommissionen. Danmark har over for Sverige tilkendegivet, at forslagene er meget vidtgående, og at der savnes en videnskabelig

begrundelse for så omfattende regulering. Det er særligt svenskernes vurdering af marsvinebestanden som værende ugunstig i Kattegat, at der ikke er enighed omkring, og det deraf følgende foreslåede forbud mod garnfiskeri. Desuden mener Danmark, at der i dele af områderne godt kan tillades trawlfiskeri, hvis det ikke kommer i konflikt med de udpegede rev.

Der er møde med Sverige igen til september, hvor muligheden for tilpasninger af forslaget skal drøftes, så der kan tillades noget dansk fiskeri i områderne samtidig med at revstrukturer, marsvin, fugle og sandbanker beskyttes.

Thomas Kirk (WWF) spurgte ind til, hvorfor områderne kun er udpeget under OSPAR og HELCOM og ikke HSD.

Anja Boye oplyste, at Sverige ikke hjemmel til at udpege HSD områder. En kobling til havstrategidirektivet og efterlevelse af forpligtelserne i henhold til dette direktiv sker derfor via OSPAR og HELCOM.

Iben Rathje (FSK) supplerede, at det er vigtigt at der er en forklaring på hvorfor der indføres regulering og hvilke beskyttelseshensyn der skal tages i de enkelte områder. Ellers bliver reguleringen svær at forklare over for de berørte fiskere.

Signe Svegaard (AU) orienterede kort om SCANS tællinger, hvor seneste tælling (SCANS III) viser, at marsvinebestanden ikke er nedadgående i Kattegat.

Thomas Kirk (WWF) bemærkede, at der i Danmark har der været foretaget undersøgelser af bifangster med kameraovervågning i farvandene op til de svenske områder. Da marsvin svømmer på tværs af dansk og svensk farvand, bør disse data anvendes som dokumentation for bifangster af marsvin i de nærliggende svenske områder.

Tyskland

Anja Boye orienterede om tysk forslag for beskyttelse af rev, sandbanker, havfugle og marsvin i 5 områder i Nordsøen, som led i deres implementering af Natura 2000 direktiverne såvel som Havstrategidirektivet. Danmark har sammen med NL, FR og UK rejst kritik af det videnskabelige grundlag for de foreslåede fiskeriforanstaltninger, ligesom de foreslåede fiskeriforanstaltninger ikke synes proportionale med beskyttelseshensynet. Bl.a. ønsker DE, at lukke store områder, hvor revstrukturer kun udgør en lille del af området, det samme for sandbanker. Begrundelsen er koblingen til Havstrategidirektivet.

Danmark har også rejst kritik af den regionale proces og det forhold at forslag til fiskeriregulering forhandles før det bagvedliggende forslag er endeligt udarbejdet.

Aktivt dansk fiskeri i områderne, er i størrelsesordenen 1,5-15 mio. kr. Der er afholdt 3 møder med Tyskland her i foråret 2018, hvor især Danmark har haft kritik af forslagene, særligt de foreslåede områdelukninger som har konsekvenser for dansk tobisfiskeri samt den tyske vurdering af marsvinebestanden i Nordsøen som anses for værende ugunstig. Næste skridt er, at Tyskland indkalder Danmark til et bilateralt møde for at drøfte mulige tilpasninger af det tyske forslag.

Henrik Lund (DFPO) oplyste, at tyskerne mener at have et overblik over marsvin i deres farvand. Tyskerne anser SCANS-tællingerne for dårlige. I forhold til forbud mod garnfiskeri, bør der stilles mere fokus på, hvilke garntyper det præcist er som har bifangst og således forbyde anvendelse af garntyper som giver problemer.

Signe Svegaard (AU) nævnte, at DCE er blevet bedt af MST om, at undersøge hvorfor der er forskel på opfattelsen af marsvins bestandsstatus i hhv. Danmark og Tyskland. SCANS-tællingerne er ikke på detailniveau, men skal betragtes som et overbliksbillede. Tyske tællinger indikerer netop en fremgang i

bestanden, så hvorfor Tyskland mener, at NS bestanden har det dårligt, er lidt uklart. Tyskland har baseret deres analyser på 2013-data, hvor der kigges på marsvin ift. habitat, udbredelse, fordeling og "future prospect". Habitat står angivet som den væsentligste faktor for at Nordsøbestanden er ugunstig.

Birgith Sloth supplerede, at udledning af olie/gas kan have betydning for habitaterne.

Der var en generel drøftelse af marsvin og beskyttelse heraf – særligt forholdet om artens mobilitet og beskyttelse i mindre områder blev drøftet.

Dogger Banke

Anja Boye orienterede om forslaget for fiskeriregulering på Dogger Banke.

UK, Holland og Tyskland har fremsat et fælles forslag om beskyttelse af sandbanker på Dogger Banke som led i deres implementering af Habitatdirektivet. Seneste møde blev afholdt den 31. januar 2017. Der har siden da ikke været udmeldinger om opfølgende møder – ligesom UM fortsat afventer det endelige forslag og udkast til fælles henstilling. Danmark og Tyskland har som tidligere orienteret om, indgået et kompromis omkring beskyttelse af den tyske del af Doggerbanke, her indføres der et 3 årligt forud for fiskeri med bundsløbende redskaber inkl. snurrevod i udlagte områder. På resten af Doggerbanke, lukkes der ikke for snurrevod.

UK

Anja Boye orienterede om det britiske forslag, som er i proces. Trods Brexit, kører UK videre med forslagene.

UK har flere forslag i proces. Det har været et større samarbejde med fiskeriverhvervet for at finde ud af om, Danmark har interesse i områderne som forslagene omfatter, f.eks. i Irske Hav, den Engelske Kanal og de sydvestlige farvande. For mange af områderne vil der kun være dansk pelagisk fiskeri, som ikke vil blive berørt. Dog kan det pelagiske fiskeri risikere at blive ramt af øget VMS rapportering, hvorfor Danmark er i tæt kontakt med UK om dette.

Det forslag, som pt. forhandles regionalt omfatter beskyttelse af sandbanker og revstrukturer i 5 områder i Nordsøen, hvor fiskeri med bundsløbende redskaber ønskes forbudt. Forslaget implementerer forpligtelser iht. Habitat- såvel som Havstrategidirektivet. Det er en udfordring, at UK ønsker at beskytte biogene rev, da disse ikke er beliggende på en fast lokalitet.

UK ønsker, at fartøjer i området skal afsende VMS signal hver 10. minut frem for hver time. Alternativt kan frekvensen sættes ned til hver halve time.

Dansk tilslutning afhænger bl.a. af korrekt angivelse af dansk fiskeri og bedre sammenhæng mellem formål og foreslåede fiskeriforanstaltninger. Det danske tobis- og brislingefiskeri vil blive berørt, hvis der ikke sker tilpasninger til de udlagte forbudsområder for bundsløbende fiskeri.

De samlede landinger fra de foreslåede forbudsområder er i størrelsesordenen > 20 mio. kr., hvor hovedparten kommer fra to af områderne. Hertil kommer omkostninger som følge af nye fiskerimønstre når fiskepladser fjernes.

Foruden Danmark, har også FR, NL, BE, SE og DE fiskerirettigheder i områderne.

Henrik Lund (DFPO) nævnte, at det er uklart hvad den øgede frekvens skal bidrage med. Fiskerne er ligeglade med frekvensen, men ønsker ikke selv at betale for denne merudgift. Ved en øgning til hver 10. minut, vil det enkelte fartøj have en merudgift omkring 20-30.000 kr. pr. år.

Holland – 3 områder (Frisian Front, Cleaver Bank og Central Oyster Grounds)

Anja Boye orienterede om de hollandske forslag, som der tidligere er præsenteret i Dialogforum. Holland har fremsat 3 forslag til fiskeriregulering af beskyttede områder, som er i proces. Det drejer sig om områder i Nordsøen ud for den hollandske kyst. Danmark har sammen med de andre berørte lande i december 2017 erklæret, at man er enige om, at der er et tilstrækkeligt vidensgrundlag (sufficient information) i 2 ud af 3 af forslagernes baggrundsmateriale. Disse to områder er Frisian Front/Central Oyster Grounds og Cleaver Bank, som beskyttes i henhold til henholdsvis havstrategidirektivet og habitatdirektivet. Det forslag som fortsat mangler videnskabelig dokumentation mv., er forslaget om beskyttelse af fugle på Frisian Front.

I hovedtræk er Danmarks kritikpunkter:

- at rationale bag fiskerireguleringstiltag i henhold til fuglebeskyttelsesdirektiver ikke er velunderbygget
- at der ikke er en statusrapport på miljøtilstanden i et reguleringsområde iht. fuglebeskyttelse til at basere en efterfølgende evaluering af forslagens effekt og
- at der ikke er nogle undersøgelser af bifangst af lomvier i garnfiskeriet fra det område som forslaget i henhold til fuglebeskyttelsesdirektivet har til hensigt at regulere.

Det er aftalt, at Danmark og Holland går i bilateral dialog vedrørende fuglebeskyttelsesområdet for at diskutere mulige løsninger på det manglende rationale og de manglende bifangstundersøgelser.

Henrik Lund (DFPO) oplyste, at Danmark har et specifikt fiskeri med garn i de hollandske områder.

Punkt 3. Status om forslag til fiskeriregulering i Kattegat i medfør af hhv. HD og HSD

Anja Boye oplyste, at det danske forslag som kombinerer Habitatdirektivet (N2000) og Havstrategidirektivet, snart er ved vejs ende. Der har været afholdt en række ad hoc arbejdsgruppemøder (5 i alt) med de lande, der har fiskeriinteresser i Kattegat samt Kommissionen.

Forslaget er blevet justeret lidt i lyset af drøftelserne, bl.a. er der tilføjet flere informationer om kontrol, og der er tilføjet biologiske oplysninger om habitaterne i områderne.

I processen har det vist sig, at de biologiske oplysninger i det ene af områderne ikke var helt så fyldestgørende, som var ønsket. Det blev derfor besluttet, at tage nogle supplerende prøver i område D2, som er et havstrategiområde, der ligger inde i Natura 2000 området Kims Top og Den Kinesiske Mur. MST har fået taget prøver og rapporten forventes at foreligge den 20. august. Når rapporten er klar, vil det danske forslag blive opdateret og der vil blive afholdt et nyt ad hoc arbejdsgruppemøde til september.

For Sverige var det vigtigt at disse informationer blev indhentet, da svenske fiskere i nogle år har haft et mindre fiskeri efter krabber i området.

Punkt 4. Eventuelt.

Thomas Kirk (WWF) spurgte ind til, hvilke overvejelser/vigtige elementer, som Udenrigsministeriet lægger vægt på ifm. Havplan.

Anja Boye oplyste, at Udenrigsministeriet deltager i både arbejdsgruppe, styregruppe og datagruppen (MSDI) i regi af havplansarbejdet. Arbejdet er startet med en beskrivelse af dansk fiskeri, herunder inddragelse af viden fra AIS og VMS. Der udstår gis-lag pt., som afgrænser gyde- og opvækstpladser. Havplan vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, når alle nødvendige oplysninger forelægges.

Fiskeridata vil dog ikke være offentligt tilgængelige, men udelukkende eksistere som lag, som Søfartsstyrelsen og Udenrigsministeriet kan tilgå. UM vil orientere om processen og fremvise de forskellige datalag på næste møde i Dialogforum.

Sally Clink (BSAC) nævnte, at BSAC for nyligt havde haft møde med Kommissionen, hvor Kommissionen fremlagde et revideret arbejdsdokument i relation til udformning af reguleringsforslag.

Anja Boye takkede for orienteringen og oplyste, at Udenrigsministeriet også har modtaget dokumentet. Dokumentet er en opdatering af en eksisterende guideline fra 2008 – udarbejdet af EU Kommissionen v/ DG ENVI. Guidelinen fra 2008 er udgangspunktet for de danske reguleringsforslag og de 11 'information items, som fremgår af guidelinen' behandles i forslaget. I den opdaterede version skelnes mellem artikel 11 (beskriver krav til regional proces) og artikel 20 (beskriver proces for nationale områder, uden krav om regional proces). Den opdaterede guideline angiver, at det enkelte medlemsland for områder beliggende indenfor 12 sømil, kan vælge mellem at anvende artikel 11 eller 20. UM er ikke enig i den fortolkning af CFP'en for forslag som implementerer EU's miljødirektiver. Dette er meddelt EU Kommissionen.

Kommissionens seneste tillæg er vedhæftet referatet – samme er guidelinen fra 2008.

Anja Boye orienterede kort om sæler. Udenrigsministeriet er ikke ressort myndighed for sæler, men fiskeriministeren er meget interesseret i området. På Folkemødet den 14. juni var sælproblematikken på programmet, hvor ministeren bl.a. deltog i en paneldebat, som erhvervet havde indbudt til. Her var fokus bl.a. håndtering og løsning af sælproblematikken, som for fiskerne blot vokser sig større og større.

Der er et politisk ønske om, at bevare det kystnære garnfiskeri. En evt. midlertidig kompensationsordning er der dog ikke velvilje overfor i Danmark, som er tilfældet i enkelte andre Østersølande.

Ministeren er meget interesseret i, at der snart sker noget i forhold til regulering af sæler, og har foreslået den svenske og tyske fiskeriminister, at der skal kigges på fælles foranstaltninger, herunder forholdet til parasitter. Derudover, er det besluttet i Helcom-regi, at der skal afholdes en workshop, som netop adresserer sælproblematikken, yderligere behov for redskabsudvikling og de udfordringer som fiskeriet i Østersøen oplever.

Udenrigsministeriet har tilbudt at være vært for afholdelse af workshoppen, som vil blive afholdt i løbet af 1. kvartal 2019.

Dialogforum vil blive orienteret herom, når der er mere konkret om dagsordenen og tilmelding til workshoppen.

Thomas Kirk (WWF) påpegede, at der er behov for en nuanceret debat om sælerne. Der bør inddrages flere aktører, fx ift. parasitproblematikken, hvor der for nuværende kun henvises til Københavns Universitet (Kurt Buchmann).

Anja Boye oplyste, at ministeren netop ønsker at inddrage flere i afdækningen af sælproblematikken. De grønne organisationer skal derfor også inddrages mere i diskussionen.

Punkter til opfølgning på næste møde i Dialogforum:

- Orientering om udlægning af bufferzoner i N2000 områderne i Nordsøen.
- Præsentation af datalag ift. implementering af Havplan.
- Præsentation af bundfaunaundersøgelser i Kattegat, EHFF-finansieret samarbejde mellem DTU Aqua, WWF og fiskerierhvervet (ønsket af MFVM).